

Doç. Dr. Muhammed Fatih ÇALIŞIR

Kişisel Bilgiler

E-posta: mfcalisir@istanbul.edu.tr

Web: <https://avesis.istanbul.edu.tr/mfcalisir>

Uluslararası Araştırmacı ID'leri

ScholarID: 5iXMNmsAAAAJ

ORCID: 0000-0002-8089-2752

Publons / Web Of Science ResearcherID: P-8277-2017

Yoksis Araştırmacı ID: 228678

Biyografi

Çalışmalarını Tanzimat öncesi Osmanlı tarihi ve çevresel tarih alanlarında yoğunlaştıran M. Fatih Çalışır, lisansını Fatih (2005), yüksek lisansını Bilkent (2009), doktorasını ise Georgetown Üniversitesinde (2016) tamamladı. Doktora çalışmaları öncesinde Topkapı Sarayı Müzesi Yazma Eser Kütüphanesinde ve İstanbul İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesinde Kültür ve Turizm Uzman Yardımcısı olarak çalıştı (2009-10). İbn Haldun (2017-19) ve Kırklareli Üniversitesi (2019-23) tarih bölümlerinde öğretim üyeliği yaptı. TÜBİTAK Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Bursu ile Harvard Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezinde ziyaretçi araştırmacı olarak bulundu (2024-). Çeşitli tebliğ, makale ve kitap bölümlerinin yanı sıra I. Mehmed üzerine bir monografi yayımladı, Kanuni Sultan Süleyman ve dönemi (Suraiya Faroqhi ve M. Şakir Yılmaz ile) ve Türk harp sanayii tarihi (A. Sefa Özkaya ile) üzerine iki kitabın editörlüğünü yaptı. Halil İnalçık, Rhoads Murphey, Gábor Ágoston (Osmanlı tarihi), Donald J. Hughes (çevresel tarih) ve Michael H. Fisher'ın (Babürlü İmparatorluğu) İngilizce kitap ve makalelerini Türkçeye çevirdi. Bilkent Tarih Topluluğu ve Türkiye Çevresel Tarih Topluluğunun kurucusu olan Çalışır, iki yılda bir gerçekleşen Uluslararası Süleymaniye Sempozyumlarının (2018-) baş düzenleyicisidir. Şubat 2023'ten bu yana İstanbul Üniversitesi İslam Tetkikleri Enstitüsünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Eğitim Bilgileri

Post Doktora, Harvard University, Center for Middle Eastern Studies, Amerika Birleşik Devletleri 2024 - Devam Ediyor
Doktora, Georgetown University, Amerika Birleşik Devletleri 2010 - 2016

Yaptığı Tezler

Doktora, A virtuous grand vizier: Politics and patronage in the Ottoman Empire during the grand vizierate of Fazil Ahmed Pasha (1661-1676), Georgetown University, 2016

Yüksek Lisans, War and peace in the frontier: Ottoman rule in the Uyvar province, 1663-1685, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ekonomi Ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009

Araştırma Alanları

Tarih, Yeniçağ Tarihi, Genel Türk Tarihi, Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi, Karşılaştırmalı Tarih, Teknoloji Tarihi

Akademik Unvanlar / Görevler

Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi, İslam Tetkikleri Enstitüsü, İslam Araştırmaları Anabilim Dalı, 2023 - Devam Ediyor

Akademik İdari Deneyim

Erasmus Programı Kurum Koordinatörü, İstanbul Üniversitesi, İslam Tetkikleri Enstitüsü, 2024 - Devam Ediyor

Enstitü Yönetim Kurulu Üyesi, İstanbul Üniversitesi, 2023 - Devam Ediyor

Diğer Dergilerde Yayınlanan Makaleler

- I. **Ösekli Şeyhî İbrahim Efendi (öl. 1686'dan sonra) ve Tarihçesi**
Çalışır M. F.
Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, cilt.8, ss.269-290, 2022 (Hakemli Dergi)
- II. **VİŞNEZÂDE İZZETİ MEHMED EFENDİ (Ö. 1092/1681): KAZASKER, ŞÂİR VE HÂMÎ**
Çalışır M. F.
Hikmet-akademik edebiyat dergisi (Online), cilt.0, sa.Özel Sayı, ss.179-192, 2021 (Hakemli Dergi)
- III. **"Frightening Turks, Barbaric Muscovites": Notes on the image(s) of the Ottoman Turks and the Muscovites in the sixteenth-century Europe**
ÇALIŞIR M. F.
Rumeli Tarih Araştırmaları Dergisi, sa.1, ss.21-27, 2020 (Hakemli Dergi)
- IV. **Translations as Ego-Documents: Notes of Two Ottoman Physicians in the Turkish Translation of Ibn Baytar's Kitab Al-Mughni**
ÇALIŞIR M. F.
Dîvân: Disiplinlerarası Çalışmalar Dergisi, cilt.25, sa.48, ss.71-91, 2020 (Hakemli Dergi)
- V. **Alan Mikhail.Under Osman's Tree: The Ottoman Empire, Egypt, and Environmental History Chicago & London: Chicago University Press, 2017. 336 pages. ISBN:9780226427171.**
ÇALIŞIR M. F.
Nazariyat: Journal of the History of Islamic Philosophy and Sciences, cilt.4, sa.2, ss.164-166, 2018 (Hakemli Dergi)
- VI. **"Decline of a Myth": Perspectives on the Ottoman Decline**
ÇALIŞIR M. F.
Tarih Okulu Dergisi, sa.9, ss.37-60, 2011 (Hakemli Dergi)
- VII. **Conversion and apostasy in the "Tanzimat state": case of Selim Ağa**
ÇALIŞIR M. F.
Tarih Okulu Dergisi, sa.5, ss.111-121, 2009 (Hakemli Dergi)
- VIII. **A Survey of Scholarship on Ottoman Slavery**
ÇALIŞIR M. F.
Tarih Okulu Dergisi, sa.2, ss.1-12, 2009 (Hakemli Dergi)

Kitap & Kitap Bölümleri

- I. **Kanûnî Sultan Süleyman ve Osmanlı Hukuku**
ÇALIŞIR M. F.
Osmanlı İmparatorluğu 3 Fetih ve Teşkilat, Ahmet Yaşar, Editör, Kronik Kitap, İstanbul, ss.95-122, 2024
- II. **II. Mehmed'in İstanbul'un Rum Nüfusuna ve Şehrin Bizans Yapılarına Yönelik Politikası**
ÇALIŞIR M. F.
Osmanlı İmparatorluğu 3 Fetih ve Teşkilat, Ahmet Yaşar, Editör, Kronik Kitap, İstanbul, ss.75-94, 2024
- III. **Alternatif Haneler, Alternatif Tarihler: Silsiletü'l-âsafiyye (Târîh-i Sülâle-i Köprülü) Özelinde Bir**

Değerlendirme

ÇALIŞIR M. F.

Osmanlı'da İlm-i Tarih, Atçıl, Zahit; Asil, Ercüment; Atabaş, Cemal, Editör, İSAR Yayınları, İstanbul, ss.331-346, 2023

- IV. **Hayvan Hakları Kronolojisi**
ÇALIŞIR M. F.
Hayvan Hakları Tarihi ve Türkiye, Aşkın Yaşar, Editör, İBB Yayınları, İstanbul, ss.382-388, 2022
- V. **Çevresel Tarih**
ÇALIŞIR M. F.
Tarih İçin Metodoloji, Şimşek, Ahmet, Editör, Türk Tarih Kurumu, Ankara, ss.274-281, 2022
- VI. **Osmanlı Devleti'nin İkinci Kurucusu: Sultan Çelebi Mehmed Han**
ÇALIŞIR M. F.
Yıldırım Belediyesi Kültür Yayınları, Bursa, 2021
- VII. **An Italian Physician in the Service of the Ottomans: Giovanni Mascellini (1612-1675) and His Artis Medicæ (1673)**
ÇALIŞIR M. F.
Living in the Ottoman Lands: Identities, Administration and Warfare, Hacer Kılıçaslan, Ömer Faruk Can, Burhan Çağlar, Editör, Kronik Yayınları, İstanbul, ss.253-265, 2021
- VIII. **Bâbürlüler: Hindistan'da Bir Türk İmparatorluğu**
ÇALIŞIR M. F.
Kronik, İstanbul, 2020
- IX. **Çevresel Tarih Nedir?**
ÇALIŞIR M. F.
Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2019
- X. **Köprülü Sadrazamlar ve Sûfi Çevreler**
ÇALIŞIR M. F.
Osmanlı'da İlm-i Tasavvuf, Ercan Alkan, Osman Sacid Arı, Editör, İSAR Yayınları, İstanbul, ss.793-802, 2018
- XI. **The Grand Vizier Köprülüzâde Fazıl Ahmed Pasha (1635-1676) and the Battle of Mogersdorf/Saint Gotthard (1664)**
ÇALIŞIR M. F.
Die Schlacht von Mogersdorf/St. Gotthard und der Friede von Eisenburg/Vasvár 1664, Sperl Karin, Scheutz Martin, Strohmeyer Arno, Editör, Burgenlandischen Landesarchivs, Eisenstadt, ss.207-214, 2016
- XII. **Osmanlı'da Strateji ve Askeri Güç**
ÇALIŞIR M. F.
TİMAŞ, İstanbul, 2012

Hakemli Kongre / Sempozyum Bildiri Kitaplarında Yer Alan Yayınlar

- I. **Üsküdar'da Hattat Hâfız Osman Efendi'ye (ö. 1110/1698) Atfedilen İki Kitâbe**
Çalışır M. F., Kurumehmet E.
12. Uluslararası Üsküdar Sempozyumu, İstanbul, Türkiye, 13 - 15 Ekim 2023, ss.89-90
- II. **Ebû Bekir b. Behrâm ed-Dîmeşkî'nin (ö.1102/1691) Eserlerinde İstanbul ve Bilâd-ı Selâse (Galata, Eyüp ve Üsküdar)**
ÇALIŞIR M. F.
XI. Uluslararası Üsküdar Sempozyumu, İstanbul, Türkiye, 15 - 17 Ekim 2021, cilt.1, ss.365-379
- III. **India in the eyes of an Ottoman geographer: A critical study on the chapter on India in Abu Bakr b. Behram Dimashqi's Nusretü'l-İslam**
HOSSAIN M., ÇALIŞIR M. F.
The 4th International Süleymaniye Symposium - The Baburid (Mughal) Empire: New Sources, New Approaches, İstanbul, Türkiye, 16 Eylül 2022
- IV. **Hâmilik İlişkileri ve Entelektüel Ağlar Açısından Fâzıl Ahmed Paşa Koleksiyonu**

- ÇALIŞIR M. F.
III. Uluslararası Osmanlı Araştırmaları Kongresi (OSARK), İstanbul, Türkiye, 7 - 09 Eylül 2022
- V. **Sadrazam Köprülüzâde Fazıl Ahmed Paşa'nın Hâmiliğindeki İlmî Faaliyetler**
ÇALIŞIR M. F.
XVIII. Türk Tarih Kongresi, Ankara, Türkiye, 1 - 05 Ekim 2018, cilt4, ss.35-48
- VI. **"Ejder-i heft-ser-misâl toplar": Uyvar, Kandiye ve Kamanîçe Muhasaralarında Kullanılan Osmanlı Topları ve Top Döküm Teknolojisi**
ÇALIŞIR M. F.
Türk Harp Sanayii Tarihi Sempozyumu, 12 Mayıs 2022
- VII. **Sadrazam Köprülüzâde Fazıl Ahmed Paşa'nın Hamiliğindeki İlmî Faaliyetler**
ÇALIŞIR M. F.
18. Türk Tarih Kongresi, Ankara, Türkiye, 1 - 05 Ekim 2018, cilt4, ss.35-48
- VIII. **An English Scholar in the Ottoman Empire: Thomas Smith (1638-1710) and his Travel Accounts**
ÇALIŞIR M. F.
Middle East Studies Association Annual Meeting, 29 Kasım 2021
- IX. **Ösekli Şeyhî İbrahim Efendi (ö. 1686 sonrası) ve Zeyl-i Vâkı'a-nâme-i Veysî Başlıklı Eseri**
ÇALIŞIR M. F.
III. Uluslararası Süleymaniye Sempozyumu - Osmanlı Tarihinde "Köprülü Dönemi" (1656-1710): Yeni Kaynaklar, Yeni Yaklaşımlar, İstanbul, Türkiye, 24 - 26 Eylül 2021
- X. **Religion, Environment, and Society: Religious Pluralism in Istanbul during the Great Plague of 1661**
ÇALIŞIR M. F.
10th Biennial Conference of the European Society for Environmental History, Talin, Ermenistan, 21 Ağustos 2019
- XI. **Slovak Cumhuriyeti Banská Bystrica Devlet Arşivi'nde Bulunan Osmanlıca Belgeler**
ÇALIŞIR M. F.
2. Uluslararası Osmanlı Coğrafyası Arşiv Kongresi, İstanbul, Türkiye, 20 - 24 Kasım 2017, ss.829-837
- XII. **An Ottoman Physician at the Court of Shah Jahan: Hakim Mehmed b. Ahmed of Edirne (d. 1680) and His Medical Works**
ÇALIŞIR M. F.
23rd Symposium of the CIEPO, Sofija, Bulgaristan, 11 Eylül 2018
- XIII. **Tarih Yazımında Yeni Bir Soluk: Çevre Tarihi**
ÇALIŞIR M. F.
V. International Symposium on History Education, İstanbul, Türkiye, 10 Mayıs 2018

Kongre ve Sempozyum Katılımı Faaliyetleri

Tarih Boyunca İnsan ve Tabiat İlişkisi Sempozyumu, Panelist, İstanbul, Türkiye, 2024

12. Uluslararası Üsküdar Sempozyumu, Panelist, İstanbul, Türkiye, 2023

Osmanlı'da İlm-i Tarih Sempozyumu, Panelist, İstanbul, Türkiye, 2022

Uluslararası Osmanlı Araştırmaları Kongresi , Panelist, İstanbul, Türkiye, 2022

Türk Harp Sanayii Tarihi Sempozyumu, Panelist, İstanbul, Türkiye, 2022

54th Annual Meeting of the Middle Eastern Studies Association (MESA), Panelist, Arizona, Amerika Birleşik Devletleri, 2020

Second International NEHT Workshop – Historicizing Nature: Water, Forest, and Land, Panelist, Ankara, Türkiye, 2019

10th Biennial Conference of the European Society for Environmental History (ESEH), Boundaries in/of Environmental History, Panelist, Tallinn, Estonya, 2019

2. Uluslararası Osmanlı Araştırmaları Kongresi, Panelist, Tirane, Arnavutluk, 2018

5. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu, Panelist, İstanbul, Türkiye, 2018

Burslar

2219 - Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı, TÜBİTAK, 2023 - Devam Ediyor